

Czy uprawa czereśni może być ekologiczna?

UPRAWA CZEREŚNI METODAMI EKOLOGICZNYMI JEST MOŻLIWA, ALE TRUDNA.

Zimą drzewa wytrzymują spadki temperatury do -25°C, jednak w uprawie ekologicznej są one często osłabione przez choroby m.in. raka bakteryjnego, brunatną zgniliznę (moniliozę), drobną plamistość liści drzew pestkowych, a także szkodniki, głównie mszyce, przez co ich wytrzymałość na mróz maleje. Pomocne w walce z szkodnikami są owady pożyteczne, np. biedronki, złotooki, bzygowate. Drzewa osłabione przez choroby i szkodniki mogą zawiązywać mniej pąków kwiatowych. Wczesny termin kwitnienia czereśni (poł. IV) sprzyja uszkodzeniom kwiatów przez wiosenne przymrozki. Ryzyko to można zmniejszyć sadząc drzewka w miejscu osłoniętym od silnych wiatrów, na żyznej, łatwo nagrzewającej się, przewiewnej glebie.

■ dr inż. Agnieszka Głowacka,
Instytut Ogrodnictwa
– PIB w Skierniewicach

WARTO WIEDZIEĆ, ŻE...

- Dysponując małą powierzchnią działki lepiej rozważyć uprawę drzewek na podkładkach słabo rosnących ('Gisela 5', 'Gisela 6'). Dla dobrego wzrostu i owocowania potrzebują one jednak gleby zasobnej w składniki pokarmowe i wodę.
- W większym ogrodzie drzewa mogą rosnąć na podkładkach silnie rosnących (siewka czereśni ptasiej, 'Colt').

W EKOLOGICZNEJ UPRAWIE CZEREŚNI NALEŻY:

- sadzić odmiany wczesne,
- wybierać odmiany mało podatne na choroby,
- zwracać uwagę na małą podatność owoców na pęknięcie,
- usuwać i niszczyć pędy i owoce porażone przez choroby i szkodniki,
- sadzić przynajmniej 2 drzewka różnych odmian (większość czereśni wymaga zapylacza),
- wykonywać regularne lustracje, cięcie prześwietlające koron i inne zabiegi utrzymujące drzewa w dobrym stanie zdrowotnym.

CO Z JAKOŚCIĄ OWOCÓW?

Czereśnie są często zasiedlane przez larwy nasionnic. Muchy szkodnika składając jaja uszkodzają skórkę, przez co owoce są bardziej podatne na gnicie. Najskuteczniejszym sposobem uniknięcia robaczywienia owoców jest uprawa odmian o wczesnym terminie dojrzewania, a więc takich, których owoce są zbierane do 4. tygodnia dojrzewania czereśni, czyli zwykle przed 20 VI. W nich larwy nasionnicy jeszcze nie żerują. Owoce wczesnych odmian są jednak chętnie zjadane przez ptaki (można je chronić np. osłaniając drzewa siatkami).

Odmiany dawne

Niektóre sprawdzają się w uprawie eko. Ich drzewa są zwykle niezawodne w plonowaniu, a owoce małe lub średniej wielkości, bardzo smaczne, ale miękkie (tzw. sercówki). Najlepiej smakują prosto z drzewa, niestety łatwo się odgniatają i są nietrwałe po zerwaniu.

'Bładoróżowa'

'Kanarkowa'

'Kunzego'

POLECANE DAWNE ODMIANY

Odmiana	Termin zbioru*	Siła wzrostu, plenność	Masa owocu (g), barwa	Podatność na pęknięcie	Podatność na: raka bakteryjnego / choroby grzybowe	Wytrzymałość na mróz
'Bładoróżowa'	II/III	b. duża	5,5–6,5, jasna z rumieńcem	mała	mała / mała	b. duża
'Kanarkowa'	III	duża	4,5–5,5, żółta	średnia	mała / średnia	duża
'Kunzego'	III/IV	duża, b. duża	5–6, jasna z rumieńcem	mała / średnia	mała / mała	średnia
'Merton Premier'	III/IV	średnia, duża	5–6, ciemnoczerwona	mała	odporna / mała	średnia
'Sercówka Nieszawska'	III	duża	6–7, ciemnoczerwona	mała	mała / mała	średnia

* podano tu umowne terminy dojrzewania czereśni, przyjmując, że owoce najwcześniejszej odmiany 'Rivan' dojrzewają w I tygodniu, co przypada w ostatniej dekadzie V lub pierwszej VI

ODMIANY | WIELU PROBLEMÓW MOŻNA UNIKNĄĆ SADZĄC ODMIANY O DOSTATECZNEJ WYTRZYMAŁOŚCI NA MRÓZ, MAŁO PODATNE NA NAJGROŹNIEJSZE CHOROBY I INNE STRESY.

Współczesne odmiany towarowe

W ekouprawie sprawdzają się odmiany: 'Burlat', 'Karesova', 'Rivan'. Można z nich zebrać zwykle średniej wielkości lub małe ('Rivan'), ciemnoczerwone owoce, które są wolne od larw oraz stosunkowo rzadko pękają i gniją. Warto rozważyć też uprawę średnio wcześnie dojrzewającej 'Vandy' (wysoka zdrowotność drzew, niezawodne plonowanie, atrakcyjne, smaczne owoce, niestety czasem z tzw. wkładką).

ODMIANY UPRAWIANE W SADACH TOWAROWYCH

Odmiana	Termin zbioru*	Siła wzrostu; plenność	Masa owocu (g)	Podatność na pęknięcie	Podatność na: raka bakteryjnego / choroby grzybowe	Wytrzymałość na mróz
'Burlat'	III	b. duża; średnia lub duża	6,5–8	średnia	mała / mała	duża
'Karesova'	III	średnia; średnia	5,5–7	mała	średnia / mała	średnia
'Rivan'	I	średnia; średnia lub duża	4,5–5,5	średnia	mała / mała	średnia
'Vanda'	IV	średnia; b. duża	7–9	b. mała	mała / mała	duża

* podano tu umowne terminy dojrzewania czereśni, przyjmując, że owoce najwcześniejszej odmiany 'Rivan' dojrzewają w I tygodniu, co przypada w ostatniej dekadzie V lub pierwszej VI

Nowości

Jednym z celów hodowli nowych odmian czereśni jest wydłużenie okresu zbioru owoców, dlatego ciągle poszerza się oferta odmian o wczesnym i bardzo późnym terminie dojrzewania, które wyróżniają się coraz większą masą i jędrnością.

Jędrne owoce tzw. chrząstki można dłużej przechowywać po zbiorze niż sercówki.

NOWE ODMIANY

Odmiana	Termin zbioru*	Siła wzrostu; plenność	Masa owocu (g)	Podatność na pęknięcie	Podatność na: raka bakteryjnego / choroby grzybowe	Wytrzymałość na mróz
'Jacinta'	III	duża; średnia	8–10	średnia	mała / średnia	średnia
'Kasandra'	III	średnia; duża	8–9,5	mała	średnia / średnia	średnia
'Liliana'	IV/V	duża; duża	8,5–10	mała	mała / mała	duża
'Vera'	IV	średnia; duża	8,5–10	średnia	średnia / mała	średnia

* podano tu umowne terminy dojrzewania czereśni, przyjmując, że owoce najwcześniejszej odmiany 'Rivan' dojrzewają w I tygodniu, co przypada w ostatniej dekadzie V lub pierwszej VI